

Voortgangscommissie Sint Maarten

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Vijftigste rapportage aan het Ministerieel Overleg over de periode oktober 2024 t/m maart 2025

De Voortgangscommissie:

J. Hooi, voorzitter

F. Richards, lid

M. van Veen, lid

T. Ketelaars, secretaris

September 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord

Samenvatting

Summary

1. Inleiding

1.1 Introductie

1.2 De 50^e rapportage

2. Bevindingen gevangeniswezen

2.1 Kader

2.2 Voortgang sinds vorig werkbezoek

2.3 Huidige situatie

2.4 Vooruitkijken

2.5 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

3. Bevindingen Korps Politie Sint Maarten (KPSM)

3.1 Kader

3.2 Bevindingen KPSM

3.3 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

4. Het Ministerie van Justitie

4.1 Inleiding

4.2 Huidige situatie

4.3 Opvolging aanbevelingen

4.4 Vooruitkijken

4.5 Het belang van samenwerking

5. Overige bevindingen

6. Aanbevelingen

7. Bijlagen

- **Bezochte partijen maart 2025**
- **Lijst ontvangen documenten**

Voorwoord

Met genoegen presenteert de Voortgangscommissie Sint Maarten (hierna: de commissie) hierbij de vijftigste rapportage¹ betreffende de voortgang en uitvoering van de plannen van aanpak gedurende de periode van oktober 2024 - maart 2025.

De commissie heeft in de periode van 24 t/m 28 maart 2025 een werkbezoek afgelegd aan Sint Maarten. De commissie heeft met veel stakeholders kunnen spreken en waardeert de flexibiliteit van alle partijen om soms op korte termijn nog een afspraak in te kunnen plannen dan wel te verplaatsen.

Het is de commissie helaas niet gelukt om tijdens het werkbezoek te spreken met de Gouverneur, de minister-president en de reclassering. Gelukkig heeft de commissie wel – bij afwezigheid van de Gouverneur – diens waarnemer kunnen spreken. De commissie hoopt bij een volgend werkbezoek de minister-president en de reclassering weer te spreken. De gesprekken worden door de commissie altijd als waardevol ervaren. De Raad voor de Rechtshandhaving was in de week van het werkbezoek niet in de gelegenheid de commissie te spreken waardoor op een later tijdstip digitaal met hen is gesproken. De inbreng is daarmee wel meegenomen in deze rapportage.

Op diverse plaatsen in deze rapportage zal de commissie reflecteren op het werkbezoek alsook vooruit kijken naar hoe verder. Het algemene beeld van de commissie is ten opzichte van vorig rapport niet veel verbeterd. Er zijn nog altijd grote stappen die genomen moeten worden. Tegelijkertijd ziet de commissie met de komst van de nieuwe minister van Justitie dat er een nieuwe wind waait. Het vertrouwen en de verwachtingen zijn hoog. De commissie houdt de voortgang, zoals altijd, nauwlettend in de gaten.

Hartelijke groet,

Jurenne Hooi
Voorzitter

¹ Deze rapportages verschijnen sinds de inwerkingtreding van de Samenwerkingsregeling waarborging plannen van aanpak Curaçao en Sint Maarten.

Samenvatting

In maart bracht de commissie een werkbezoek aan Sint Maarten om de voortgang van de plannen van aanpak van de politie en het gevangeniswezen te monitoren.

De commissie staat stil bij haar 50^e rapportage. De ongemakkelijke waarheid die de commissie bij dit jubileum ervaart, wordt beschreven. Daarbij wordt tevens ook voorzichtig positief vooruit gekeken, omdat de indruk die de huidige minister van Justitie achterlaat sterk is. Dit geeft de commissie moed.

De voortgang met betrekking tot het gevangeniswezen blijft zorgelijk. Vanwege de instabiliteit in het Management Team van de gevangenis is er de afgelopen maanden geen progressie geboekt. Met de terugkeer van de interim gevangenisdirecteur hoopt de commissie dat er weer stappen in de goede richting gezet worden. De minister wordt verzocht wel op korte termijn duidelijkheid te verschaffen met betrekking tot de positie van de gevangenisdirecteur. Dit is al jaren een punt van zorg.

Verder is er met de United Nations Office on Drugs and Crime (verder: UNODC) een nieuwe speler toegetreden tot het speelveld. Zij zullen de implementatie van de *soft components* overnemen van NRPB. UNOPS en UNODC zullen samen met een voorstel voor de governance komen. Dit acht de commissie van groot belang. Gelieerd hieraan is ook dat er vanuit het Ministerie van Justitie gekeken wordt naar de koppeling met de Sint Maartense partijen (NRPB, de gevangenis zelf, het Ministerie, etc.). NRPB blijft betrokken bij de werving van een programmamanager en projectleider.

Ten aanzien van de voortgang bij KPSM neemt de commissie de openstaande punten als uitgangspunt. Op weinig van deze onderdelen is progressie geboekt. Ondanks dat men over het algemeen positief is over de politie, baart dit toch zorgen. Hoewel de commissie zich beseft dat KPSM de openstaande punten niet volledig zelfstandig kan oppakken en de oplossing op een hoger niveau ligt, verzoekt de commissie KPSM in deze rapportage om te kijken hoe er toch op de openstaande punten voortgang kan worden geboekt.

De commissie heeft in deze rapportage een apart hoofdstuk gewijd aan het Ministerie van Justitie. Hierin wordt stilgestaan bij de voortgang die is geboekt, maar ook bij de aanbevelingen die nog openstaan. Zo is de implementatie van het functieboek uitgebreid aan bod gekomen. Ook worden nieuwe aanbevelingen ingeleid.

Bij de aanbevelingen introduceert de commissie een nieuwe wijze van formuleren. Dit betekent dat sommige aanbevelingen van kracht blijven en andere voor nu geparkeerd worden of komen te vervallen vanwege gewijzigd inzicht. Dit moet als resultaat hebben dat de aanbevelingen overzichtelijker worden.

Summary

In March, the committee conducted a working visit to St. Maarten to assess the progress of the action plans concerning the police force and the prison system.

This visit coincided with the commission's 50th report—a milestone that prompted both reflection and forward-looking analysis. The committee acknowledges an uncomfortable truth on this occasion, highlighting persistent issues that remain unresolved. However, there is cautious optimism for the future, largely due to the strong and positive impression made by the current Minister of Justice, which the committee finds encouraging.

The situation within the prison system remains a cause for concern. Instability within the Prison Management Team has resulted in minimal progress over recent months. With the return of the interim prison director, the committee hopes that forward momentum will resume. Nonetheless, the minister is urged to clarify the position of the prison director, an issue that has been unresolved for years.

A notable development is the involvement of the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), which is now assuming responsibility for the implementation of the soft components previously handled by the NRPB. UNODC, in collaboration with UNOPS, is expected to present a governance proposal—a step the committee deems crucial. Equally important is ensuring alignment between the Ministry of Justice and local stakeholders, including NRPB, the prison system, and the Ministry itself. NRPB will continue its role in recruiting a program manager and project leader.

Police Force (KPSM) Progress

With regard to the police force (KPSM), the committee evaluated progress based on previously identified outstanding issues. While there has been some improvement, it remains limited. Despite the committee's generally positive stance toward the police, the slow pace of progress remains a concern. This report urges KPSM to explore concrete strategies to address and resolve the remaining challenges.

A dedicated chapter in this report focuses on the Ministry of Justice. It outlines both the progress achieved and the recommendations that remain open, such as the detailed implementation of the job book. Additionally, the report introduces new recommendations aimed at further structural improvements.

The committee also introduces a revised methodology for formulating recommendations. Under this new approach, some recommendations will remain active, while others may be temporarily set aside or withdrawn in light of new insights. The goal is to enhance clarity and prioritization within the recommendation framework.

1. Inleiding

1.1 Introductie

De commissie heeft in de periode 24 – 28 maart 2025 werkbezoeken afgelegd op Sint Maarten. Tijdens dit werkbezoek heeft de commissie met diverse sleutelfiguren gesproken en teruggeblikt op de 49e rapportage. Tevens zijn de verkiezingen (augustus jl.) en de uitkomsten daarvan aan de orde geweest. Bij de werkbezoeken lag de focus op de actuele stand van zaken, de vooruitgang die geboekt is of nog moet worden gerealiseerd, en welke dilemma's er spelen. Een belangrijk item is telkens geweest de wijze waarop al dan niet samen is gewerkt om tastbare resultaten te behalen. Alle partijen hebben uitvoerig de tijd genomen om de commissie te woord te staan. Als bijlage is een gedetailleerd overzicht te vinden van de organisaties en het Ministerie dat is bezocht.

Naast het voeren van de gesprekken met partijen, is vermeldenswaardig dat de commissie ook bij de gevangenis en de politie een rondleiding heeft gekregen. Bij de politie waren het de politiecellen die de commissie heeft bekeken. Daarnaast heeft de commissie veel informatie gekregen tijdens een bezoek aan het Miss Lalie Centre. In de volgende paragrafen wordt verder inzicht gegeven in de bezoeken.

1.2 De 50^e rapportage

De commissie staat stil bij het feit dat onderhavige rapportage de 50^e rapportage is. Doorgaans wordt een 50^e van iets gevierd als zijnde een jubileum, maar de commissie herkent hierin de ongemakkelijke waarheid dat het proces van afbouwen en afronden van de geformuleerde doelstellingen weerbarstiger en complexer is dan aanvankelijk gedacht.

De commissie neemt de gelegenheid te baat om terug te kijken op de afgelopen jaren. Het mag niet vergeten worden dat er grote stappen zijn gezet. De functieboeken waarover langdurig is gesproken, worden eindelijk geïmplementeerd. De contracten voor de bouw van een nieuwe gevangenis zijn gesloten. De politiecellen worden na achterstallig onderhoud opgeknapt. Dit is een beweging in de goede richting. Tegelijkertijd kan de commissie niet anders dan erkennen dat er nog veel te doen is. Want het sluiten van contracten, het invoeren van een functieboek en het opknappen van cellen, biedt geen zekerheid voor de toekomst. Om dit alles de komende jaren in goede banen te leiden, is er ook een heldere meerjarig visie nodig. De commissie is in dat licht positief verrast door het kennismakingsgesprek met de nieuwe minister van Justitie.

De minister van Justitie heeft, op de vraag van de commissie, haar eerste 100-werkdagen ervaringen gedeeld. De minister wil met een heldere visie, sturing geven aan de uitvoeringsorganisaties van haar departement. Tegelijkertijd geeft ze ook aan dat zij daarbij mede afhankelijk is van andere departementen. Om de criminaliteit in een land aan te pakken, is alleen het Ministerie van Justitie niet genoeg, maar zijn ook alle andere Ministeries nodig. De minister kijkt echter niet alleen naar meer integrale aanvliegroute met de andere Ministeries, er is ook werk te doen aan haar eigen departement. Er is sprake van hardnekkige en langdurige problematiek zoals bijvoorbeeld tekort aan personeel met een bepaalde specifieke expertise.

2. Bevindingen gevangeniswezen

2.1 Kader

Het plan van aanpak voor de periode 2018-2023² blijft het kader waarbinnen voortgang en uitvoering moet worden gerealiseerd en derhalve de monitoring ook zal plaatsvinden. Daar waar er onder een eerdere minister nog sprake leek van het herzien van het plan van aanpak, lijkt die weg nu niet meer ingeslagen te worden. De commissie constateert daarmee dat het plan van aanpak 2018-2023 het plan van aanpak blijft.

Terwijl de commissie nog onduidelijkheid constateerde in haar vorige rapportages, lijkt het na dit werkbezoek voor iedereen duidelijk te zijn dat Sint Maarten opdrachtgever is. Dit is voor de rolzuiverheid van groot belang. Het belang van deze rol is ook meermaals door partijen, evenals door de commissie, aangestipt.

2.2 Voortgang sinds vorig werkbezoek

De commissie heeft moeten constateren dat er, naast enkele kleine verbeteringen, sinds het bezoek in oktober 2024 op het gebied van voortgang in het kader van het plan van aanpak weinig is gebeurd. Vanuit het MT van de gevangenis werd gesteld: “er is niets gebeurd”. Uiteraard heeft dit zijn redenen, maar het feit blijft zorgelijk. De commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat alle pijlen gericht zijn op de nieuwbouw en dat er weinig tot geen aandacht meer besteed wordt aan het verbeteren van de huidige situatie. Dat is en blijft een zorgelijke situatie, temeer daar de commissie met eigen ogen heeft kunnen aanschouwen hoe de detentie omstandigheden maar ook de werkomstandigheden op dit moment zijn.

Logischerwijs heeft de onzekere situatie van de interim gevangenisdirecteur niet bijgedragen aan het boeken van enige voortgang. Ook het vertrek van de beleidsmedewerker is een aderlating gebleken voor de leiding van de gevangenis. In het algemeen merkt de commissie op dat het de laatste maanden veel discontinuïteit heeft gekend. Dit heeft spanningen met zich gebracht binnen het gevangenisteam. Nu de interim gevangenisdirecteur terug is, hoopt de commissie dat dit weer de nodige stabiliteit brengt. Deze onrustige periode heeft er zelfs toe geleid dat er geen rapportage met betrekking tot de voortgang is opgemaakt. Dit baart de commissie grote zorgen, temeer daar er op korte termijn geen verlichting aan lijkt te komen.

2.3 Huidige situatie

Zoals hierboven vermeld, acht de commissie de huidige situatie zorgelijk. De signalen die zij heeft ontvangen tijdens de gevoerde gesprekken zijn alarmerend. De gesprekken met onder andere het Openbaar Ministerie, de Commissie van Toezicht en de Raad voor de Rechtshandhaving schetsen een beeld waarbij Sint Maarten onveiliger wordt en het slechter gaat met de gevangenis. Dat is een gevaarlijke combinatie. Daarbij wil de commissie stilstaan bij twee incidenten die hebben plaatsgevonden in de afgelopen maanden, die ook de (internationale) pers hebben gehaald.

Als eerste het incident waarbij een gedetineerde gestoken zou zijn door een medegedetineerde. De Commissie van Toezicht benadrukt nu twee bezoeken op rij dat de gevangenis ook draait bij de ‘gratie’ van de gedetineerden, maar dat dit elk moment kan veranderen. Dit raakt niet alleen de veiligheid van gedetineerden, maar ook die van het personeel van de gevangenis. Als de personele situatie niet verbetert, is het niet uit te sluiten dat er meer incidenten als deze volgen. Daarnaast

² Een veilige samenleving: bouwen aan een verantwoorde en duurzame sanctie uitvoering op Sint Maarten (2018-2023).

heeft de commissie in haar bezoek veel gesproken over het incident van 8 maart 2025. Alhoewel ten tijde van het gesprek niet eenduidig kon worden aangegeven hoe één en ander op 8 maart jl. is verlopen, de berichten hierover niet altijd eensluidend waren, blijft het incident wel extreem zorgelijk. Dat een hele ochtenddienst niet is gekomen en dat er mede vanwege onbereikbaarheid een aantal uur geen gevangenisbewaarders zijn geweest, is een situatie die nooit heeft mogen voorkomen. Alle partijen zijn het erover eens dat dit onacceptabel is. Hierop is door de minister van Justitie snel opgetreden door een analyse te laten maken van het verloop van dit incident maar ook door zowel op korte als langere termijn werkbare oplossingen te laten bedenken ingeval dergelijke situaties zich weer voordoen. Hierbij is er een goede samenwerking tot stand gekomen tussen de politie en de gevangenis.

De commissie constateert, mede naar aanleiding van het voorval van 8 maart jl., dat de personele bezetting nog altijd problematisch is. Met de invoering van het functieboek komen de lonen van medewerkers van de gevangenis hoger te liggen. Dit, in combinatie met de aanstaande nieuwbouw, maakt het hopelijk aantrekkelijker om te werken voor de gevangenis. Al is het een gegeven dat meerdere diensten op Sint Maarten in een kleine vijver personeel moeten werven waardoor het een uitdaging blijft om nieuw personeel aan te trekken. Door de directeur is aangegeven dat men met een ander soort rooster wil gaan werken, wat mogelijk de werkdruk verlicht. Ook is samenwerking gezocht met de andere gevangenisdirecteuren in het gebied (de commissie begrijpt Aruba, Curaçao en Bonaire). Dit vindt de commissie een positieve ontwikkeling. De directeur heeft bij de minister een aantal ideeën voorgelegd hoe met diverse uitdagingen om te gaan, waaronder de vormgeving van het MT. Ten tijde van het gesprek lag er nog geen reactie van de Minister op de voorgestelde ideeën.

Een andere constatering van de commissie is dat de gedetineerden populatie boven de officieel beschikbare celcapaciteit zit. Zowel de gevangenis zelf, de Commissie van Toezicht als het Openbaar Ministerie halen dit aan. Dit brengt met zich mee dat verdachten van (zware) misdrijven, zoals vuurwapenbezit, niet altijd in voorarrest gehouden kunnen worden. Daar zijn criminelen ook van op de hoogte en dat maakt dat ook de samenleving minder veilig wordt. Dit is een zorgelijke ontwikkeling. Een gevolg van de (over)volle gevangenis is dat incidenten binnen de gevangenis niet bestraft kunnen worden, omdat de strafcel wordt benut als reguliere cel. Dat maakt bovendien dat favoritisme op de loer ligt: immers soms wordt een disciplinaire straf wel tenuitvoergelegd en een andere keer niet.

Ten slotte volgt ook uit de gesprekken dat partijen blij zijn dat de interim directeur weer terug is. Gedurende zijn afwezigheid is er weinig tot geen voortgang geboekt en is ook de communicatie met de gevangenis voor stakeholders minder soepel geworden. De commissie meent wel dat er op dit moment een bijzonder grote opgave ligt voor de gevangenis, en zij hoopt dat er met meer stabiliteit stappen gezet kunnen worden in lijn met de opdrachten uit het plan van aanpak.

2.4 Vooruitkijken

De commissie is zich bewust van het belang van de nieuwe gevangenis. Hierover is tijdens het werkbezoek ook wederom veel gesproken. Ook bij de vorige rapportages heeft de commissie hier bij stilgestaan. Er zijn op dit gebied veel ontwikkelingen te melden. De NRPB krijgt een andere rol, er is een nieuwe speler in het veld, namelijk UNODC, en UNOPS gaat stevig door, maar niet zonder enige tegenslag.

Uit de gesprekken met NRPB, UNOPS, het Ministerie van BZK, de minister van Justitie Sint Maarten en de gevangenis volgt een vrij eenduidig beeld. De commissie ziet dit als een positieve ontwikkeling. In

het kort: UNOPS komt met een voorstel van het ontwerp en de planning van de *soft components*. Daar waar de commissie nog in de veronderstelling was dat NRPB deze *soft components* zou gaan implementeren, lijkt dit nu belegd te worden bij UNODC. NRPB blijft wel aan zet voor het aannemen van een programmamanager en een projectleider.

UNOPS zou eind maart haar finale rapport opleveren ten aanzien van de *soft components*. De commissie heeft begrepen dat dit via een presentatie aan de minister van Justitie zou gebeuren. Het is altijd duidelijk geweest dat UNOPS niet zelf de implementatie van deze *soft components* op zich zou nemen. NRPB heeft een tijd geleden die opdracht gekregen en aanvaard. De commissie constateert echter dat daarop weinig progressie is geboekt. UNODC heeft voor de implementatie van de *soft components* een concept voorstel gedeeld met het Ministerie van BZK en Sint Maarten. De commissie heeft dit voorstel niet ontvangen en was niet op de hoogte dat er een voorstel lag, ondanks het feit dat de commissie hier meerdere malen naar heeft gevraagd. Dit vindt de commissie betreurenswaardig. De gevangenis was wel op de hoogte van dit schriftelijke voorstel en heeft dit kenbaar gemaakt aan de commissie. Uit het gesprek met de gevangenis volgt dat dit voorstel nog niet voldoet aan de wensen van de gevangenis. Het is de commissie voorts duidelijk geworden dat UNODC en het Ministerie van BZK enkele weken na het bezoek van de commissie op Sint Maarten zouden samen komen om diverse gesprekken te voeren met de partijen en mogelijk tot afspraken komen voor een vervolg.

NRPB heeft echter nog steeds, volgend uit de bijdrage van het Ministerie van BZK, financiële middelen tot haar beschikking voor de te werven programmamanager en projectleider. De commissie heeft begrepen dat, na een eerder mislukte wervingsprocedure, de eerste ronde van nieuwe gesprekken voor een programmamanager goed zijn verlopen en dat er met meerdere kandidaten een tweede ronde ingegaan zal worden. De commissie hoopt dat dit snel zal leiden tot het aannemen van een medewerker. Wat betreft de projectleider is de commissie iets minder hoopvol. De enige goede kandidaat heeft zich teruggetrokken. Het is niet te verwachten dat op afzienbare tijd deze functie vervuld zal worden. De commissie beschouwt deze twee functies als essentieel voor het Ministerie van Justitie en Point Blanche. De programmamanager zal de schakel moeten zijn tussen het Ministerie van Justitie, UNOPS en UNODC. De projectleider zal dichterbij de gevangenis komen te zitten en de gevangenis helpen met o.a. het opstellen van beleidsstukken. Wanneer deze posities vervuld zijn, zal het Ministerie vanuit hun eigenaarschap beter een vinger aan de pols kunnen houden.

Hoewel de commissie de komst van UNODC op zich begrijpelijk vindt, is het wel wéér een nieuwe en extra speler op het veld. Het is van groot belang dat de governance tussen al deze partijen helder en werkbaar wordt vastgelegd. De commissie heeft begrepen dat UNOPS en UNODC met een voorstel zullen komen ten aanzien van die twee rollen. Daarmee is echter niet gegeven dat ook de verbinding met de gevangenis zelf, NRPB, het Ministerie van Justitie, de programmamanager of de projectleider vlekkeloos zal verlopen. De commissie benadrukt ten eerste het belang van deze governance.

Verder heeft de commissie van verschillende partijen vernomen dat de aanbestedingsprocedure die UNOPS heeft uitgezet niet heeft geleid tot een succesvolle aanbesteding. Dit betreurt de commissie omdat dit enige vertraging betekent. Tegelijkertijd is de commissie gerustgesteld dat dit binnen de marges blijft en dat er geen extra kosten mee gepaard gaan. De opdracht wordt opnieuw in de markt

gezet en sluit eind mei³. De commissie hoopt bij het volgende bezoek hier definitieve duidelijkheid over te krijgen.

2.5 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

De commissie kan niet anders dan concluderen dat er zeer weinig/niets is gebeurd ten aanzien van het boeken van progressie op het gebied van het plan van aanpak. Dit baart de commissie veel zorgen. De ogen zijn gericht op de nieuwbouw, wat tot gevolg heeft dat er niet meer geïnvesteerd wordt in de huidige situatie. Dit is risicovol voor het personeel én de gedetineerden. De incidenten lijken toe te nemen.

Vooruitkijkend is UNODC een nieuwe partij. Zij zullen de *soft components* gaan implementeren. Het is van groot belang dat alle partijen overeenstemming vinden in de governance. Hierin ligt een grote taak weggelegd voor het Ministerie van Justitie omdat Sint Maarten opdrachtgever is van het nieuwbouw project. De commissie zal in haar aanbevelingen stilstaan bij de governance.

Ten slotte is de positie van de interim gevangenisdirecteur nog steeds kwetsbaar. De commissie verzoekt de minister bij een volgend werkbezoek hierover aan alle partijen duidelijkheid te verschaffen.

³ In een overleg met BZK op 22 april 2025 heeft de commissie begrepen dat er een extra maand vertraging is waardoor datum nu eind juni is geworden.

3. Bevindingen Korps Politie Sint Maarten

3.1 Kader

In de vorige rapportage heeft de commissie gesteld dat de Contourennota van KPSM geldt als het huidige plan van aanpak. De gesprekken die digitaal gevoerd zijn met KPSM eind 2024 hadden hiertoe geleid. Dit is echter onjuist gebleken. Er lijkt verwarring in het spraakgebruik over het plan van aanpak en de Contourennota dienend ter uitvoering van het plan van aanpak. Uit rapportage 26 van de commissie het volgende:

“Ook ging de ministerraad akkoord met de uitbreiding van de sterkte van het politiekorps volgens het schema als aangegeven in de Contourennota KPSM, dat eveneens tijdens de conferentie van vorig jaar werd opgesteld door de korpschef.”

Deze Contourennota biedt, zo leidt de commissie hieruit af, ondersteuning aan het komen tot voltooiing van het plan van aanpak. Het plan van aanpak bestaat dan ook nog steeds uit het verbeterplan (incl. bijlage programma verbeteringen), het inrichtingsplan en het addendum plan van aanpak Korps politie Sint Maarten, zoals de commissie in haar 48^e rapportage schreef.

In het kader van helderheid en transparantie, herhaalt de commissie ook nog eens de openstaande punten van het plan van aanpak, zoals laatstelijk opgesomd in de 46^e rapportage.

1. Invoering functieboek en rechtspositieregeling politie;
2. Groei van de personele bezetting;
3. Structureel opleidingsbudget;
4. Vaste huisvesting voor centrale meldkamer, schietbaan, leslokalen;
5. Operationeel werkbudget en mandaat voor de korpschef.

Dit zijn de openstaande punten van het plan van aanpak waar in de vorige rapportages ook aandacht aan is besteed. Daarbij dient wederom opgemerkt te worden dat het eerste punt, de invoering van het functieboek ondertussen is geschied, maar dat implementatie nog niet volbracht is. Daarom houdt de commissie ook wat betreft dit onderwerp nog vinger aan de pols. De commissie verzoekt hierbij KPSM ook om de rapportages toe te spitsen op deze openstaande punten.

3.2 Bevindingen KPSM

De commissie heeft uitvoerig met het MT van KPSM gesproken, waaronder over deze vijf openstaande punten. Daarmee zal de commissie haar bevindingen openen. Hoewel het functieboek in werking is getreden, is nog niet iedereen geplaatst en ingeschaald. Ook missen bepaalde functies in het functieboek waardoor openstelling van nieuwe, buiten het functieboek vallende vacatures, stroef verlopen. Verder zijn de landsbesluiten op dit moment *on hold* gezet door de minister van Justitie, omdat hier nader naar gekeken moet worden voor ze voorgelegd worden aan de Gouverneur.

Wat betreft de groei van het personeel blijft de commissie, net zoals bij de gevangenis, nog steeds een zorgelijk beeld zien. Hoewel er nieuwe mensen in dienst worden genomen, is het verloop groter dan de groei. Daarbij blijft spelen, wat in de eerdere rapportages is aangegeven, dat het op Sint Maarten uit een kleine vijver vissen is. De meeste diensten, denk bijvoorbeeld aan Douane, Landsrecherche, KPSM, de gevangenis en Immigratie kampen met personeelstekorten. Dit maakt dat de oplossing niet makkelijk gevonden wordt. Daardoor ontkomt Sint Maarten er niet aan naar mogelijkheden buiten het land te kijken. Ook blijft de onduidelijkheid in de begroting van de politie om vacatures open te stellen spelen. Het ontbreken van een structureel opleidingsbudget is nog steeds zorgelijk, al is de commissie hier wel positiever gestemd, omdat de korpschef via het College

van Korpschefs een deel van opleidingen wel gefinancierd krijgt. Een belangrijke reden waarom dit kan is de goede relatie die de korpschef onderhoudt met relevante partijen. Een betere situatie zou zijn dat er in de begroting van de politie een vaste post voor opleidingen wordt opgenomen. Ten aanzien van de vaste huisvesting voor een centrale meldkamer, schietbaan en leslokalen heeft KPSM geen voortgang te melden. Plannen om deze onderwerpen op te pakken zijn er nog niet. Het komt ook niet terug in het regeerprogramma van Sint Maarten 2024-2028. Door KPSM is aangegeven dat onderzocht zou kunnen worden of het mogelijk is om bij een volgend regeerprogramma dergelijke onderdelen benoemd te krijgen, zodat er middelen beschikbaar worden gesteld om deze punten op te pakken.

Het laatste openstaande punt is het operationeel werkbudget en het mandaat voor de korpschef. Ook hierin is er weinig vooruitgang. De korpschef wil alleen een mandaat wanneer dit een reëel mandaat is, met een eigen budget. Dit lijkt de commissie niet meer dan vanzelfsprekend. Met daarbij wel opgemerkt dat de begroting onder die van het Ministerie van Justitie valt, goed overleg met het Ministerie is dan ook essentieel. De commissie zal andermaal dit openstaande punt opnemen in haar aanbevelingen.

Naast de openstaande punten heeft commissie ook enkele andere onderwerpen besproken met het MT van KPSM. Allereerst is stilgestaan bij de komst van de nieuwe minister van Justitie. Dit wordt door het MT ervaren als een prettige wisseling van de wacht. De korpschef en de minister werken goed samen en spreken elkaar regelmatig. Zo ook naar aanleiding van het incident in de gevangenis van 8 maart jl. Hier is op initiatief van de minister een samenwerking ontstaan tussen KPSM en de gevangenis om te kijken hoe er op korte termijn oplossingen bedacht kunnen worden om dergelijke situaties te voorkomen. Een ander voorbeeld van de goede samenwerking is het feit dat de driehoek tussen de minister, de korpschef en de hoofdofficier ook weer tot leven is geroepen en periodiek plaatsvindt. De korpschef heeft tegenover de commissie benadrukt dat hij een sterk inhoudelijke, professionele minister heeft gezien de afgelopen maanden.

Ten slotte heeft de korpschef de commissie op het hart gedrukt dat het van belang is dat er een Ministerieel Overleg wordt gepland. Hier kan, op bestuurlijk niveau, gesproken worden over de voortgang van de openstaande punten van de plannen van aanpak en mogelijk besluiten genomen worden over hoe bepaalde punten opgepakt kunnen worden. De commissie onderschrijft dit belang en zal hierbij stilstaan in de aanbevelingen.

3.3 Conclusies van de commissie ten aanzien van de bevindingen

Hoewel KPSM het in grote lijnen goed op orde lijkt te hebben, laat de voortgang op de openstaande punten van het plan van aanpak nog te wensen over. Het is te danken aan de goede relaties die de korpschef onderhoudt (ook regionaal) dat er wel sprake blijft van enige progressie op het gebied van opleidingen bijvoorbeeld. Het gebrek aan voldoende financiële middelen vanuit het land speelt ook hier weer een grote rol. Al is de commissie tevens van mening dat niet alles hierop af te schuiven is. De commissie vraagt de politie inzichtelijk te maken wat zij precies nodig hebben om bepaalde aspecten van de openstaande punten van het plan van aanpak te voltooien.

4. Het Ministerie van Justitie

4.1 Inleiding

Wat de commissie in deze rapportage anders doet dan in de voorgaande rapportages is dat zij expliciet een hoofdstuk wijdt aan het Ministerie van Justitie. In de vorige rapportage stond de commissie al nadrukkelijk stil bij de belangrijke rol die het Ministerie speelt en de uitdagingen die het Ministerie het hoofd moet bieden. In dit hoofdstuk staat de commissie stil bij de huidige situatie en kijkt zij vooruit. Ook zal stilgestaan worden bij de opvolging van de aanbevelingen, welke veelal gericht zijn aan de minister van Justitie.

4.2 Huidige situatie

Zoals tijdens het hele werkbezoek, en vele bezoeken hiervoor, is de personele bezetting over de gehele justitieketen andermaal opgekomen als grote zorg van de commissie. Dit is niet anders bij het Ministerie van Justitie zelf. Het Ministerie is onderbemand, terwijl het aan de vooravond staat van een aantal grote uitdagingen. De minister is zich hiervan bewust en actief bezig met dit vraagstuk. Zij is bezig een brief aan het Ministerie van BZK voor te bereiden waarin ze expliciet een verzoek om “handjes” en niet direct financiële middelen doet. Deze functionarissen zouden het Ministerie moeten gaan verstevigen op cruciale, inhoudelijke posities. Dit juicht de commissie toe.

Verder is met de minister gesproken over de implementatie van het functieboek. Het is de commissie duidelijk geworden waarom de landsbesluiten voor nu *on hold* gezet zijn. Dit heeft te maken met het feit dat niet alle landsbesluiten accuraat en beslisrijp zijn opgemaakt. Ter voorkoming van onjuiste plaatsing en inschaling, heeft de minister gekozen voor een andere werkwijze. De minister heeft voorts de wens uitgesproken om vóór 2026 alle landsbesluiten aan de Gouverneur aangeboden te hebben. Dit zou, aldus de minister, ook passen binnen de huidige financiën. Belangrijk is om daarbij op te merken dat dit slechts ziet op de landsbesluiten vanaf 2023. Voor de verwerking van de periode 2010 - 2023 wenst de minister eerst uit te zoeken wat voor bedragen daarmee gemoeid gaan. De commissie is blij te horen dat fase 1 van de landsbesluiten eind 2025 gereed zouden moeten zijn.

Ten slotte is de ketensamenwerking uitgebreid besproken. Van vrijwel alle partijen heeft de commissie teruggekregen dat de samenwerking met de nieuwe minister goed is. Het doet de commissie deugd dat hetgeen verwacht werd bij de start van de nieuwe minister, ook uit lijkt te komen. De commissie heeft wel als zorgpunt dat de minister op alle niveaus moet schakelen (strategisch, tactisch en operationeel). Dit komt omdat zij weinig personeel heeft met de specifieke deskundigheid die nodig is om het Ministerie meer slagkracht te geven.

4.3 Opvolging aanbevelingen

In de 49^e rapportage van de commissie heeft zij een viertal nieuwe aanbevelingen gedaan. De commissie is enthousiast over hoe deze aanbevelingen zijn opgepakt. De minister heeft in korte tijd de dossiers snel eigen gemaakt. Zij heeft scherp voor ogen wat er te doen staat en wat de grote opgaves zijn van het Ministerie. Ook heeft de minister vrij snel na haar aantreden een gesprek geëntameerd met NRPB en de gevangenis waarin er duidelijk is gemaakt wat er verwacht wordt van beide partijen, met ruimte voor inbreng van deze partijen. Daarmee constateert de commissie dat de aanbevelingen 1 en 3 zijn opgevolgd.

4.4 Vooruitkijken

Wat betreft de aanbevelingen 2 en 4 kijkt de commissie vooruit. De minister heeft aangegeven te gaan onderzoeken of en hoe een nulmeting van het Ministerie kan bijdragen bij het in beeld brengen van de mogelijke verbeterpunten van het Ministerie zelf. Dit juicht de commissie toe. Ook heeft de minister toegezegd naar het mandaat van de korpschef te kijken. Dit is natuurlijk in lijn met de

aanbeveling, echter is het de commissie nog niet duidelijk hoe dit precies uitgewerkt gaat worden. De commissie hoopt hierover meer duidelijk te krijgen bij een volgend bezoek, daar het een belangrijk onderdeel is van het plan van aanpak van KPSM.

Verder verwacht de commissie dat er bij een volgend werkbezoek stappen gezet zijn in de formele aanvraag aan het Ministerie van BZK met betrekking tot de technische ondersteuning. Met betrekking tot de landsbesluiten verwacht de commissie dat bij het volgende bezoek diverse batches naar de Gouverneur gestuurd zijn ter formalisatie van een heel aantal landsbesluiten.

De commissie heeft de minister voorts op het hart gedrukt om op korte termijn een Ministerieel Overleg te initiëren, waarbij stilgestaan kan worden bij de uitdagingen van de huidige situatie, maar ook besproken kan worden hoe te komen tot een beweging in de goede richting. Verder heeft de commissie geconstateerd en haar zorgen geuit over het feit dat de minister geen overdrachtdossier heeft ontvangen vanuit het Ministerie. De commissie adviseert de minister dan ook om dit op korte termijn intern te regelen. Ten slotte heeft de commissie benadrukt dat de onduidelijke positie van de directeur van de gevangenis onwenselijk blijft. De commissie spreekt hierbij de hoop uit dat voor het volgende bezoek van de commissie voor alle partijen duidelijk is geworden wat de positie van de interim directeur van de gevangenis is geworden.

4.5 Het belang van samenwerking

De commissie wil graag stilstaan bij enkele noties over het belang van samenwerking. Zoals in de inleiding reeds vermeld, ziet de minister het belang van de andere organisaties in de oplossing van de problematiek. De commissie kan dit alleen maar bevestigen. Samenwerking binnen de regering met een integrale aanpak met verschillende ministeries waarbij preventie ook een prominente rol krijgt is essentieel om het land een stukje veiliger te maken. Omdat de minister erkent dat zij degene die als eerste aan zet is als Minister van Justitie, is het begrijpelijk dat er naar haar gekeken wordt. Het Ministerie zal de spil moeten zijn tussen de diverse diensten (NRPB, KPSM, gevangenis, etc.) van Justitie. Dit vraagt ook grote inzet op de relatie. Deze inzet is echter enkel haalbaar wanneer de personele bezetting van het Ministerie het toelaat. Het verzoek voor technische bijstand is volgens de commissie dan ook van zeer groot belang.

In het verlengde van het technische bijstandsverzoek ziet de commissie dat er ook samenwerking wordt gezocht buiten de grenzen van Sint Maarten. Zoals genoemd het Ministerie van BZK, maar ook de Dienst Justitiële Inrichtingen en breder het Nederlandse Ministerie van Justitie. Nederland is echter niet de enige partner. Het doet de commissie goed te zien dat de samenwerking ook gezocht wordt met Aruba, Curaçao, Bonaire en andere landen in de regio. Samenwerken betekent soms dat er een stukje autonomie wordt ingeleverd, maar daarmee kunnen bepaalde uitdagingen zeer waarschijnlijk wel sneller opgelost worden.

5. Overige bevindingen

De commissie heeft ook gesproken met de Voogdijraad. De plaatsing van de Voogdijraad binnen of buiten de organisatie van het Ministerie van Justitie is met name het onderwerp geweest dat is besproken. Voor de Voogdijraad is het nu onduidelijk of ze een onderdeel wordt van het Ministerie van Justitie of dat zij, bijvoorbeeld, een stichting zal worden. Het is deze onduidelijkheid die, zo constateert de commissie, de Voogdijraad ten tijde van het werkbezoek in haar greep houdt. De moraal van de medewerkers heeft er volgens de directeur onder te lijden. De commissie hoopt dat hier op zeer korte termijn duidelijkheid over wordt verschaft en zal daartoe ook de minister oproepen middels een aanbeveling.

Zoals gebruikelijk heeft de commissie na de meeste bezoeken ook verslag gedaan van het werkbezoek aan de waarnemend Gouverneur. Deze eerste kennismaking met de waarnemend Gouverneur heeft de commissie als zeer prettig en waardevol ervaren. Concreet neemt de commissie mee uit dat gesprek het belang van reële en haalbare aanbevelingen doen en het daarbij aangeven van termijnen. Daar waar soms iets te veel op abstract niveau wordt geadviseerd, kan het helpen om kleinere, concretere aanbevelingen te doen waar bij een volgend werkbezoek de commissie beter kan nagaan wat er met deze aanbeveling is gedaan. De commissie neemt dit ter harte.

6. Aanbevelingen

De commissie heeft mede naar aanleiding van de bevindingen van het werkbezoek besloten om de aanbevelingen anders vorm te gaan geven. Dit betekent dat de commissie afziet van een totaaloverzicht van alle voorgaande rapportages, maar dat zij onderscheid zal maken tussen

1. Aflopende aanbevelingen (door opvolging, wijziging relevantie, achterhaald, etc.);
2. Lopende aanbevelingen (nog steeds actueel, nog niet opgepakt, etc.); en
3. Nieuwe aanbevelingen (n.a.v. voorlaatste en laatste werkbezoek).

Hieronder zullen de drie verschillende categorieën aanbevelingen in tabelvorm verwerkt worden. Als uitgangspunt wordt rapportage 49 genomen. Voor de volledigheid zal bij deze rapportage het overzicht uit rapportage 49 worden gevoegd. In het kader van transparantie en volledigheid wordt achter elke aanbeveling het nummer van de aanbeveling genoemd.

6.1 Aflopende aanbevelingen

De commissie adviseert, conform rapportage 46 en 47, het Ministerieel Overleg de openstaande punten van de politie te bespreken, inclusief de vorderingen die inmiddels zijn gemaakt en verdere besluitvorming te bespoedigen (nr. 3 van rapportage 49).	Vervallen i.v.m. nieuwe aanbeveling
De commissie constateert dat strategische en tactische zaken door elkaar lopen. Dit zorgt voor verwarring. Het verdient aanbeveling om de governance structuur, rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden meer aan te scherpen met heldere en smart geformuleerde overlegstructuren en communicatielijnen. Dit bevordert ook efficiëntie in het proces en eigenaarschap. (nr. 4 van rapportage 49)	Vervallen i.v.m. nieuwe aanbeveling
Er is een dienstovereenkomst gesloten met DJI voor ondersteuning van Pointe Blanche, en NRPB heeft eveneens opdracht gekregen voor technische bijstand voor Pointe Blanche. De commissie adviseert de gevangenisdirectie om alert te zijn op eventuele overlap.	Vervallen i.v.m. nieuwe aanbeveling
NRPB De commissie adviseert om het plan van aanpak van NRPB verder SMART uit te werken en prioritering aan te brengen. Het advies is om prioriteit te geven aan de technische bijstand voor Pointe Blanche (projectmanager) en de bouw van de nieuwe gevangenis. De commissie adviseert om haar rol en betrokkenheid bij het plan van aanpak van NRPB, zoals beschreven in de brief van BZK, meer aan te scherpen om het helderder te krijgen. Dit dient in samenspraak met de commissie te gebeuren. De commissie adviseert om het tijdspad van UNOPS ten opzichte van het plan van aanpak van NRPB goed te monitoren. UNOPS ligt goed op schema, terwijl NRPB zich nog in de beginfase bevindt. (nr. 11 van rapportage 49)	Vervallen i.v.m. nieuwe aanbeveling
De commissie adviseert het Ministerieel Overleg om mogelijke financiële consequenties van de bouw en exploitatie van de nieuwe gevangenis te agenderen (nr. 6 van rapportage 49).	Vervallen i.v.m. dubbeling
Plannen van aanpak St Maarten. De revisie van deze plannen is nog steeds niet uitgevoerd en is dringend en noodzakelijk. Het advies is om dit met spoed op te volgen, mede	Geen sprake meer van wijziging PVA

gezien het traject dat zo'n herziening moet doorlopen (nr. 8 van rapportage 49)	
KPSM - Functieboek De commissie adviseert om de communicatie rondom de afhandeling van het functieboek met KPSM strakker te organiseren, evenals de implementatie ervan (nr. 13 van rapportage 49)	Achterhaald door huidige situatie
Het is van belang dat de rollen van de driehoek: minister van Justitie, Korpschef Politie en Openbaar Ministerie te allen tijde worden gerespecteerd en dat iedereen rolvast blijft. De commissie adviseert om hier aandacht aan te besteden, nu er een nieuwe coalitie is aangetreden (nr. 14 van rapportage 49)	Achterhaald door huidige situatie

6.2 Lopende aanbevelingen

De commissie adviseert het Ministerieel Overleg de afspraak niet te bezuinigen op de operationele diensten van Justitie na te leven zodat vacaturevervulling bij de politie weer hervat kan worden (conform rapportage 46 en 47), (nr. 1 van rapportage 49).	Blijft van kracht
Bij de minister van Justitie op aan te dringen in samenspraak met de minister van Financiën en de korpschef een financieel mandaat voor operationele uitgaven op te stellen voor de korpschef. De commissie adviseert ook om mogelijke bezuinigen, mochten ze toch doorgaan, zo vroeg mogelijk in het proces te bespreken tussen Ministerie van Justitie en KPSM (nr. 2 van rapportage 49).	Lopend
Het merendeel van de functies voor diensthoofden binnen het Ministerie van Justitie is nog niet geformaliseerd. Dit geldt ook voor de functie van directeur gevangenis en de secretaris generaal van Justitie. De commissie acht het van groot belang deze benoemingen op korte termijn te realiseren (nr. 5 van rapportage 49).	Lopend
Over de hele linie komt naar voren dat het kwalitatieve en kwantitatieve tekort aan personeel bij de meeste stakeholders nog niet succesvol is aangepakt. Dit belemmert operationele zaken, bemoeilijkt het proces van opbouw van het personele bestand bij meerdere diensten en veroorzaakt verstopping in de keten. Het is raadzaam om dit te blijven agenderen en de oplossing breder (binnen het Koninkrijk) te zoeken. Benchmarking met andere landen in de regio kan ideeën opleveren (nr. 7 van rapportage 49).	Lopend
UNOPS – Bouw nieuwe gevangenis De commissie adviseert om de financiën van de bouw zorgvuldig te monitoren (nr. 10 van rapportage 49).	Blijft van kracht
De commissie adviseert om de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van NRPB, UNOPS en Pointe Blanche goed vast te leggen voor alle partijen (nr. 12 van rapportage 49).	Lopend

6.3 Aanbevelingen rapportage 49 + 50

De commissie adviseert de minister van Justitie om door partijen meegenomen te worden in de te ondernemen stappen ter voltooiing van de plannen van aanpak (rapportage 49).	Afgerond
De commissie adviseert de minister van Justitie een nulmeting te laten verrichten om antwoord te krijgen op de vraag of de basis op orde is van de taken die bij het Ministerie van Justitie liggen, ten behoeve van de afronding van de plannen van aanpak (rapportage 49).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om op korte termijn een bijeenkomst te organiseren tussen het Ministerie van Justitie, NRPB en de gevangenis om concrete stappen te zetten op de uitvoering van de programma omschrijving van NRPB (rapportage 49).	Afgerond
De commissie adviseert de minister van Justitie om samen met de korpschef van KPSM kritisch te kijken naar toekomstige jaarplannen en ook de mogelijkheid van een financieel mandaat te bespreken (rapportage 49).	Lopend
De commissie adviseert de minister van Justitie om binnen zes maanden een governance structuur op papier te zetten waarbij rekening gehouden wordt met alle partijen en rollen die bij de nieuwbouw van de gevangenis zijn betrokken (rapportage 50).	Nieuw
De commissie adviseert de minister van Justitie om op zeer korte termijn een Ministerieel Overleg te organiseren waarbij stilgestaan wordt bij de voortgang van de plannen van aanpak alsook bij de uitdagingen en de mogelijke oplossingen (rapportage 50).	Nieuw
De commissie adviseert de minister van Justitie om voor het volgende werkbezoek van de commissie haar verzoek om technische bijstand aan het Ministerie van BZK te hebben verstuurd (rapportage 50).	Nieuw
De commissie adviseert de minister van Justitie om zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de positie van de Voogdijraad en haar medewerkers (rapportage 50).	Nieuw

7. Bijlagen

Bijlage 1: bezochte partijen maart 2025

Partij
Vertegenwoordiging van Nederland, vestiging Philipsburg
National Recovery Program Bureau (NRPB)
Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen
Gevangenis Sint Maarten (incl. Miss Lalie Centre)
Voogdijraad
Openbaar Ministerie
United Nations Office for Project Services (UNOPS)
Korps Politie Sint Maarten (KPSM)
Ministerie van Justitie
Waarnemend Gouverneur
Raad voor de Rechtshandhaving (digitaal)

Bijlage 2: lijst ontvangen documenten

De documenten die de commissie heeft verkregen:

- Uitvoeringsrapportage plannen van aanpak vierde kwartaal 2024 KPSM;
- Halfjaar rapportage 2024-2 van de Commissie van Toezicht op het Gevangeniswezen van Sint Maarten;
- Presentatie gevangenis d.d. 25 maart 2025.